

Ako na nekonajúce úrady

Občiansky kompas

Orgány verejnej moci, ktoré by mali byť vzorom pri dodržiavaní svojich povinností, mnohokrát nekonajú v zákonom stanovených lehotách. Tie orgány, ktoré zase lehoty na konanie zákonom stanovené nemajú, nekonajú dostatočne rýchlo tak, aby zabezpečili ochranu práv účastníkov konania a zabezpečili pre nich spravodlivé konanie bez zbytočných priet'ahov. Nečinnosťou úradu môže byť aj opomenutie predpísaných úkonov alebo obštrukčné úkony úradu, ktoré nevedú k úkonu, ktorý účastník požadoval alebo navrhoval.

Tento manuál vám poskytne informácie o možnostiach nápravy, ktoré má účastník konania k dispozícii v jednotlivých prípadoch, ak úrady vykazujú známky nečinnosti.
(Manuál bol aktualizovaný v novembri 2021)

[Chcem podporiť občiansky kompas, aby slúžil všetkým](#)

Základný manuál

Nečinnosť orgánov verejnej správy

V zmysle § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok sa rozumie “nečinnosťou orgánu verejnej správy stav, keď orgán verejnej správy protiprávne nepokračuje v začatom administratívnom konaní, alebo stav, keď orgán verejnej správy protiprávne z úradnej povinnosti nezačal administratívne konanie.”

Nečinnosť správnych orgánov môže mať viacero foriem, v zmysle zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok sa pod nečinnosťou rozumie porušenie:

- povinnosti vydať rozhodnutie alebo opatrenie,
- povinnosti vykonať úkon,
- povinnosti začať z úradnej povinnosti administratívne konanie.

V zmysle § 49 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní *v jednoduchých veciach, najmä ak možno rozhodnúť na podklade dokladov predložených účastníkom konania, správny orgán rozhodne bezodkladne.*

V ostatných prípadoch, ak osobitný zákon neustanovuje inak, je **správny orgán povinný rozhodnúť vo veci do 30 dní od začatia konania**; vo zvlášť zložitých prípadoch rozhodne najneskôr do 60 dní; ak nemožno vzhľadom na povahu veci rozhodnúť ani v tejto lehote, môže ju primerane predĺžiť odvolací orgán (resp. orgán príslušný rozhodnúť o rozklade). Ak správny orgán nemôže rozhodnúť do 30, prípadne do 60 dní, je povinný o tom účastníka konania s uvedením dôvodov upovedomiť.

V prípade nedodržania týchto lehôt dáva právny poriadok účastníkom konania k dispozícii viacero prostriedkov nápravy:

Sťažnosť

Prvým takýmto prostriedkom je sťažnosť.

V zmysle § 3 zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach (ďalej len „zákon o sťažnostiach“) sťažnosťou je podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorým:

a) sa domáha ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, o ktorých sa domnieva, že boli porušené činnosťou alebo nečinnosťou orgánu verejnej správy,
b) poukazuje na konkrétne nedostatky, najmä na porušenie právnych predpisov, ktorých odstránenie je v pôsobnosti orgánu verejnej správy.
Neurobíte pritom nevyhnutne chybu, ak podanie nenazvete sťažnosťou. V správnom práve totiž platí, že každé podanie sa posudzuje podľa obsahu.

Sťažnosťou sa teda môžete domáhať aj odstránenia nečinnosti, pričom však musíte splniť niekoľko náležitostí:

1. Sťažnosť musí byť **písomná** a možno ju podať v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Ak sa ju rozhodnete podať elektronicky:
 - a) musí byť ošetrená elektronickým podpisom (v zmysle zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente),
 - b) musí byť do piatich pracovných dní od jej podania potvrdená vlastnoručným podpisom, autorizovaná (napr. advokátom) alebo odoslaná prostredníctvom prístupového miesta v zmysle § 19 zákona o e-Governmente. V opačnom prípade sa sťažnosť odloží, o čom Vás orgán verejnej správy písomne upovedomí,
 - c) ak sa osobne dostavíte na orgán verejnej správy bez toho, aby ste sťažnosť mali písomne vyhotovenú, orgán verejnej správy Vás prijme a umožní Vám, aby ste sťažnosť v listinnej podobe vyhotovili. Za osoby, ktorým zdravotný stav bráni, aby sťažnosť v listinnej podobe vyhotovili samé, túto vyhotoví zamestnanec orgánu verejnej správy.
2. Sťažnosť musí byť čitateľná a zrozumiteľná a **musí obsahovať**:
 - ak ju podáva fyzická osoba: meno, priezvisko a adresu jej pobytu,
 - ak sťažnosť podáva právnická osoba: jej názov, sídlo a meno a priezvisko osoby oprávnenej za ňu konať,
 - identifikáciu orgánu, proti ktorému smeruje – t. j. jeho názov, adresu, príp. bližšiu špecifikáciu (napr. odboru alebo referátu),
 - vymedzenie nedostatkov, na ktoré poukazuje,
 - čoho sa sťažovateľ domáha (predmet sťažnosti) – t. j. vydania rozhodnutia alebo opatrenia / vykonania úkonu / začatia administratívneho konania,
 - vlastnoručný podpis sťažovateľa, ak sťažnosť podáva v listinnej podobe ,
 - ak je sťažovateľovi možné doručiť písomnosti v elektronickej podobe, tak môže obsahovať aj adresu sťažovateľa na takéto doručenie,
 - splnomocnenie, ak si sťažovateľ na podanie sťažnosti a úkony súvisiace s jej vybavovaním zvolili zástupcu.

V odôvodnených prípadoch môžete orgán verejnej správy požiadať o utajenie Vašej totožnosti (§ 8 zákona o sťažnostiach).

Na vybavenie sťažnosti je príslušný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí činnosť, o ktorej sa sťažovateľ domnieva, že ňou boli porušené jeho práva alebo právom chránené záujmy. Tento orgán je povinný sťažnosť prijať. Ak orgán, ktorému bola sťažnosť doručená nie je príslušný na vybavenie sťažnosti, postúpi ju najneskôr do desiatich pracovných dní od doručenia orgánu príslušnému a upovedomí o tom sťažovateľa.

Podnet na vydanie upozornenia prokurátorovi

Ďalším prostriedkom nápravy, ktorí majú účastníci konania k dispozícii v prípade nečinnosti správneho orgánu je možnosť podania podnetu na prokuratúru.

Fyzické aj právnické osoby sa môžu obracať na prokurátora s podnetom, ktorý smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti (§ 31 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre).

Podnetom nie je podanie, ktoré:

- a) je anonymné,
- b) nie je čitateľné alebo zrozumiteľné,
- c) má charakter dopytu, vyjadrenia, názoru, návrhu alebo žiadosti,
- d) je zaslané na prokuratúru len pre informáciu,
- e) poukazuje na nedostatky v činnosti orgánu verejnej moci, ktorých odstránenie alebo vybavenie je upravené osobitným predpisom alebo ktorých odstránenie alebo vybavenie nepatrí do pôsobnosti prokuratúry,
- f) je sťažnosťou,
- g) je oznámením o skutočnostiach, že bol spáchaný trestný čin, alebo iným podaním, na vybavenie ktorého sa vzťahuje Trestný poriadok.

Každé podanie posudzuje prokurátor podľa obsahu, aj keď je nesprávne označené.

Podnet možno podať písomne, ústne do zápisnice, telefaxom alebo elektronickými prostriedkami (len so zaručeným elektronickým podpisom).

Podnet musí obsahovať:

- komu je určený,
- akej veci sa týka,
- kto ho podáva,
- proti komu smeruje,
- čoho sa podávateľ podnetu domáha,
- odôvodnenie podnetu,
- musí byť datovaný a podpísaný podávateľom podnetu alebo jeho zástupcom.

Ak sa podávateľ podnetu domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia, k podnetu priloží aj napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie a uvedie dôvody, pre ktoré považuje toto rozhodnutie alebo opatrenie za nezákonné. Ak nemôže k podnetu priložiť napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie, musí uviesť jeho spisovú značku, dátum jeho vydania a orgán, ktorý ho vydal, a ak ani to nie je možné, musí aspoň uviesť, kedy a ako sa o rozhodnutí alebo opatrení dozvedel.

Ak podnet nemá uvedené náležitosti, prokurátor vyzve podávateľa podnetu, aby podnet opravil alebo doplnil v lehote, ktorú mu určí; táto lehota nesmie byť kratšia ako desať dní.

Ak prokurátor zistí, že na vybavenie podania je príslušný iný orgán, postúpi ho príslušnému orgánu a o postúpení podania upovedomí jeho podávateľa najneskôr do 15 dní od pridelenia podania na vybavenie.

Podnet možno podať na ktorejkoľvek prokuratúre. Prokurátor musí prijatie písomného podnetu potvrdiť.

Prokurátor je povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov odo dňa, kedy mu bol podnet pridelený. V odôvodnených prípadoch (napr. sťaženie vyhládavanie podkladov, zložitá právna podstata veci) môže nadriadený prokurátor túto lehotu predĺžiť.

Podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor. Ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie žaloby na súd, návrhu na začatie konania alebo opravného prostriedku, či je dôvod na vstup do už začatého konania pred súdom alebo na vykonanie iných opatrení, na ktoré je podľa zákona oprávnený generálny prokurátor alebo prokurátor. Prokurátor pri vybavovaní podnetu prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.

Ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov alebo vykoná opatrenia, na ktorých vykonanie je oprávnený generálny prokurátor alebo prokurátor.

Ak prokurátor zistí, že podnet nie je dôvodný, podnet odloží, o čom písomne vyzoomie podávateľa podnetu.

Vo vzťahu k nečinnosti orgánov verejnej správy upozorňujeme na § 28 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre, v zmysle ktorého je **prokurátor oprávnený podať orgánu verejnej správy upozornenie na účel odstránenia porušovania zákonov** a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, ku ktorému došlo v postupe orgánu verejnej správy pri vydávaní správnych aktov **alebo jeho nečinnosťou**.

To znamená, že v prípade nezákonnej nečinnosti zo strany orgánu verejnej správy, prokurátor podá upozornenie orgánu, ktorého nečinnosť namieta. Upozornenie však môže podať aj nadriadenému orgánu, ktorý je oprávnený vykonať nápravu vo veci. Ak porušenie zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov spočíva v **nečinnosti** orgánu verejnej správy, prokurátor vždy zašle upozornenie na vedomie aj nadriadenému orgánu, ak je to možné.

Orgán verejnej správy je povinný vybaviť upozornenie prokurátora bezodkladne, najneskôr však do 30 dní od jeho doručenia.

Ak orgán verejnej správy zistí, že upozornenie prokurátora je dôvodné, je povinný v lehote 30 dní odstrániť protiprávny stav a o prijatých opatreniach upovedomiť prokurátora.

Ak sa orgán verejnej správy domnieva, že upozornenie prokurátora nie je dôvodné, upovedomí o tom v lehote 30 dní prokurátora. Ak má orgán verejnej správy svoj nadriadený orgán, odstúpi mu v lehote 30 dní upozornenie prokurátora na vybavenie a v rovnakej lehote o tom upovedomí prokurátora. Nadriadený orgán je povinný vybaviť upozornenie prokurátora do 30 dní od jeho doručenia.

Ak je orgán verejnej správy v konaní nečinný aj po upozornení prokurátorom, prokurátor môže podať návrh na súd na odstránenie nečinnosti orgánu verejnej správy (v konaní sa

postupuje analogicky ako pri podaní žaloby účastníkom konania pre nečinnosť správneho orgánu, vid' časť: Podanie žaloby na súd).

Prokurátor, ktorý podnet posudzuje, nie je jeho obsahom viazaný a preto je na posúdení prokurátora, či podá alebo nepodá upozornenie. Orgán verejnej správy nie je tiež upozornením prokurátora viazaný a z tohto dôvodu upozornením prokurátora priamo nedochádza k zrušeniu napádaných aktov.

Podanie žaloby na súd

V prípade, že by ste sa pomocou sťažnosti, resp. podnetu adresovaného prokurátorovi nedomohli odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy, môžete sa v zmysle § 242 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku domáhať vydania rozhodnutia alebo opatrenia alebo vykonania úkonu v začatom administratívnom konaní. O nečinnosti možno hovoriť v prípade, keď má orgán verejnej správy zákonom uloženú povinnosť konať, no nekoná. Účastník konania sa nemôže domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy, spočívajúcej v porušení povinnosti začať administratívne konanie z úradnej povinnosti. Žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorá spočíva v porušení povinnosti začať administratívne konanie z úradnej povinnosti môže podať prokurátor len v prípade, že nebolo vyhovené podanému upozorneniu v zmysle § 28 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.

Žalobu môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ako účastník administratívneho konania namieta nečinnosť orgánu verejnej správy. **Podmienkou pre podanie žaloby však je, že žalobca už podal:**

- a) neúspešne sťažnosť podľa § 5 zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, alebo
- b) neúspešne podnet prokuratúre podľa § 31 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (vid' časť „Podnet na vydanie upozornenia prokurátorovi“ vyššie).

Zákon neustanovuje nutnosť vyčerpania oboch týchto prostriedkov nápravy súčasne a zároveň nie je ani potrebné podať opakovanú sťažnosť, resp. opakovaný podnet prokuratúre.

Žalobu tiež môže podať zainteresovaná verejnosť, ak orgán verejnej správy je nečinný v administratívnom konaní týkajúcom sa vecí životného prostredia a súčasne neúspešne vyčerpala rovnaké prostriedky nápravy (sťažnosť, podnet prokuratúre), ako tomu je pri žalobe fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, ktorým je nečinný orgán verejnej správy. Účastníkom konania teda nie sú ostatní účastníci administratívneho konania, ktorí nepodali žalobu proti nečinnosti.

Zákon nestanovuje na podanie žaloby žiadnu lehotu.

Ak správny orgán po podaní žaloby odstránil svoju nečinnosť, správny súd konanie uznesením zastaví.

Ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť žaloby, uznesením uloží správne orgánu, aby v určenej lehote konal a rozhodol, vydal opatrenie alebo vykonal úkon, prípadne začal z úradnej povinnosti administratívne konanie (vzťahuje sa len na žalobu podanú prokurátorom). **Vydaním tohto uznesenia sa súdne konanie nekončí** a žalovaný je povinný správne orgánu v určenej lehote doručiť vydané rozhodnutie, opatrenie alebo oznámenie o vykonanom úkone, prípadne o začatí administratívneho konania.

Vo výroku rozhodnutia správny súd určí primeranú lehotu na splnenie uloženej povinnosti (vydanie rozhodnutia, resp. opatrenia, vykonanie úkonu alebo začatie administratívneho konania), nie však dlhšiu ako tri mesiace. Na návrh žalovaného ju následne môže predĺžiť. Ak však žalovaný správny orgán svoju nečinnosť v určenej lehote bezdôvodne neodstráni, správny súd mu i bez návrhu môže uznesením uložiť pokutu. Pred rozhodnutím o pokute si správny súd môže vyžiadať stanovisko orgánu verejnej správy nadriadeného žalovanému.

Ak orgán verejnej správy správnemu súdu preukáže odstránenie nečinnosti, správny súd konanie uznesením **zastaví**.

Nová právna úprava chráni žalobcu, aby už nemusel opakovane podávať žalobu proti nečinnosti, ak by správny orgán opakovane nekonal. Súd koná až do času, kým orgán verejnej správy svoju nečinnosť napraví.

Nečinnosť súdov

Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov patrí medzi základné práva a je garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Prietahy v súdnom konaní možno namietat' podaním sťažnosti u predsedu príslušného súdu. Postup pri podaní sťažnosti na postup súdu je upravený zákonom č. 757/2004 Z. z. o súdoch (§ 62 a nasl.). Podanie sťažnosti je bezplatné. Anonymné sťažnosti sa nevybavujú. Pred podaním sťažnosti predsedovi súdu môžete, i keď to zákon výslovne nepredpokladá, zvážiť podanie sťažnosti sudcovi (resp. predsedovi senátu), ktorý rozhoduje vo Vašej veci.

Sťažnosti **vybavuje predseda príslušného súdu**. Sťažnosti na predsedu súdu vybavuje predseda súdu vyššieho stupňa.

Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní alebo porušené zásady dôstojnosti súdneho konania, a odstránenie zistených nedostatkov.

Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti. Ak je to na riadne vybavenie sťažnosti potrebné, vypočuje sa sťažovateľ a vyjadria sa k nej osoby, proti ktorým sťažnosť smeruje, alebo ďalšie osoby, ktoré môžu pomôcť pri prešetrení sťažnosti.

Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť **je dôvodná**, prijme a zabezpečí vykonanie **opatrení na odstránenie** nedostatkov, a ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám **dôsledky**.

Sťažnosť **musí byť vybavená do 30 dní** odo dňa jej **doručenia** orgánu príslušnému na jej vybavenie. Ak túto lehotu **nemožno dodržať** z dôvodu nemožnosti zabezpečenia podkladov na riadne vybavenie sťažnosti alebo v prípadoch náročných na prešetrenie, možno lehotu 30 dní **predĺžiť**. Sťažnosť však musí byť vybavená **najneskôr do troch mesiacov** odo dňa jej doručenia orgánu príslušnému na jej vybavenie. O každom predĺžení lehoty na vybavenie sťažnosti a o dôvodoch predĺženia je orgán vybavujúci sťažnosť povinný **písomne upovedomiť** sťažovateľa bez zbytočného odkladu, v rámci lehoty 30 dní.

O **spôsobe vybavenia** sťažnosti a prijatých **opatreniach** na odstránenie zistených nedostatkov musí byť sťažovateľ **upovedomený písomne**. To neplatí, ak sťažovateľ na písomnom upovedomení netrvá alebo ak sťažovateľ zomrel, stal sa nezvestným alebo je pre trvalý pobyt v cudzine nedosiahnuteľný.

Prešetrenie vybavenia sťažnosti

Ak je sťažovateľ toho názoru, že sťažnosť, ktorú podal na príslušnom orgáne súdu, **nebola ním riadne vybavená**, môže požiadať **do 30 dní od doručenia** odpovede, s ktorou nie je spokojný:

- **predsedu krajského súdu** o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu,
- **Ministerstvo spravodlivosti SR** o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom krajského súdu a predsedom Špecializovaného trestného súdu.

Žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti sa spoplatňuje vo výške **6,50 €**. Poplatok sa vráti v plnej výške, ak žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti bola vo vymedzených prípadoch vybavená kladne. Na vybavenie sťažností sa zároveň primerane aplikuje zákon č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach.

V prípade, že bola využitá sťažnosť predsedovi súdu a aj napriek upozorneniu predsedu, prietahy ďalej pretrvávajú, je možné podať ústavnú sťažnosť pre porušenie čl. 46 Ústavy aj na Ústavnom súde Slovenskej republiky v zmysle čl. 127 Ústavy v spojení s § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov Podmienkou na podanie ústavnej sťažnosti je kvalifikované právne zastúpenie advokátom a tiež skutočnosť, že sťažovateľ využil možnosť podať sťažnosť na príslušnom súde.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú:

1. právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje,
2. správanie účastníka súdneho konania,
3. postup samotného súdu.

V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) Ústavný súd prihliada v rámci prvého kritéria aj na predmet sporu (povaha veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

(nález Ústavného súdu SR z 3. mája 2011, č. k. III. ÚS 69/2011-25, pozri tiež IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03, IV. ÚS 117/04 a III. ÚS 142/08)

V prípade, že sťažovateľ nebol úspešný ani v konaní pred Ústavným súdom SR, môže ešte využiť možnosť podať sťažnosť ESLP. Jednou z podmienok prípustnosti konania však je, že sťažovateľ využil všetky vnútroštátne prostriedky nápravy, t. j. aj ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal porušenie právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Lehota na podanie sťažnosti sú štyri mesiace od dátumu konečného rozhodnutia na vnútroštátnej úrovni (v tomto prípade od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu). Sťažnosťou podanou po uplynutí tejto lehoty sa Súd nemôže zaoberať.

Sťažnosť sa podáva výlučne prostredníctvom oficiálneho [formulára](#), ktorý si je možné v slovenskom jazyku stiahnuť zo stránky ESLP a vytlačiť. Sťažnosti je možné podať na ESLP len poštou, to znamená, že formulár sťažnosti v papierovej forme, obsahujúci originály podpisov sťažovateľa/ov a/alebo splnomocneného zástupcu/ov, musí byť zaslaný poštou. Na oficiálnej stránke ESLP je sťažovateľom k dispozícii v slovenskom jazyku okrem formulára

sťažnosti aj [návod na jeho vyplnenie](#). Stránka tiež obsahuje odkaz na [video s inštruktážou na vyplnenie formulára sťažnosti](#).

[Konanie pred ESLP](#) je písomné. Každú informáciu, ktorú si sťažovateľ praje dať ESLP na vedomie, musí predložiť v písomnej forme. Každou sťažnosťou sa zaoberá najprv Kancelária ESLP. Zaregistrované sú len tie sťažnosti, ktoré splnili všetky náležitosti podania, preto je dôležité naozaj náležite vyplnenie sťažnosti, na ktoré odporúčame účasť advokáta. V tejto súvislosti dávame do pozornosti [zoznam najčastejších chýb pri podávaní sťažnosti](#), ktoré vypracoval ESLP a taktiež [príručku o podmienkach prijateľnosti](#) v českom jazyku. O ďalších informáciách o konaní pred ESLP, ako aj bližšie odporúčania, ak zvažujete podanie sťažnosti, sa môžete dočítať [tu](#).

Nárok na náhradu škody spôsobenej nečinnosťou

Za škodu, ktorá bola spôsobená nezákonnou nečinnosťou zodpovedá štát podľa osobitného zákona – zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

V zmysle § 9 tohto zákona *štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj:*

- porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon v zákonom stanovenej lehote,
- porušenie povinnosti orgánu verejnej moci vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote,
- nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci,
- zbytočné prietahy v konaní,
- iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Za nesprávny úradný postup sa **nepovažuje** postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri prijímaní právnych predpisov a medzinárodných zmlúv a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri prijímaní nariadení vlády.

Pred podaním žaloby je potrebné využiť niektorý z týchto prostriedkov nápravy a doložiť jeho výsledky, ktoré vyplývajú zo (§ 9 ods. 2):

- sťažnosti na prietahy,
- žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy,
- právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní,
- právoplatného rozhodnutia ESLP, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov,
- právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je **potrebné vopred predbežne prerokovať** na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom.

Príslušný orgán na prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánov obce je **starosta obce**, ak škodu spôsobil orgán obce.

Príslušný orgán na prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdu, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nečinnosťou, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Ďalšie informácie

Vzory, odkazy, predpisy

Nižšie nájdete praktické vzory podaní, súvisiace právne predpisy a užitočné odkazy k téme Ako na nekonajúce úrady. Vzory podaní vám môžu pomôcť v komunikácii so štátnymi orgánmi. Môžete si ich upraviť podľa vlastných potrieb, sú k dispozícii na stiahnutie zdarma.

Vzory podaní

[Rozhodnutie o nečinnosti](#)

[Rozhodnutie o povinnosti konať](#)

Súvisiace právne predpisy

[Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní](#)

[Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre](#)

[Ústava Slovenskej republiky](#)

[Zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch](#)

[Zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok](#)

[Zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky](#)

[Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci](#)

[Európsky dohovor o ľudských právach](#)

Otázky a odpovede

OTÁZKA: Ako môže účastník konania bojovať proti nečinnosti správneho orgánu?

ODPOVEĎ: V prvom rade môže podať podnet prokurátorovi, ktorý je oprávnený podať orgánu verejnej správy upozornenie na účel odstránenia porušovania zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, ku ktorému došlo jeho nečinnosťou. Rovnako tak môže adresovať orgánu verejnej správy, ktorého sa to týka, sťažnosť v zmysle zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach.

V prípade neúspechu aspoň jednej z vyššie uvedených možností, je účastník konania oprávnený podať v zmysle § 242 a nasl. Správneho súdneho poriadku žalobu na súd, a aby kde sa môže domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.

Bližšie pozri [manuál k tejto téme](#).

OTÁZKA: Má účastník konania nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikla nečinnosťou orgánu?

ODPOVEĎ: Za škodu, ktorá bola spôsobená nezákonnou nečinnosťou zodpovedá orgán podľa osobitného zákona – zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

Nárok na náhradu škody spôsobenej nečinnosťou je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom. Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pred podaním žaloby je však potrebné využiť niektorý z prostriedkov nápravy uvedených v § 9 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu. Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadost'uchinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nečinnosťou, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

OTÁZKA: Obraciame sa na vás vo veci nekonania stavebného úradu. Podali sme návrh na vydanie kolaudačného rozhodnutia na stavbu rodinného domu. Prebehlo konanie spojené s miestnym zisťovaním, pri ktorom bol spísaný protokol, v ktorom stavebný úrad nezistil závady, ktoré by bránili užívaniu stavby, ale napriek tomu nebolo vydané kolaudačné rozhodnutie. Ako môžeme ďalej postupovať?

ODPOVEĎ: V prípade nečinnosti stavebného úradu máte možnosť využiť prostriedky nápravy, ktorých opis nájdete [v tomto manuáli](#).

Použitím týchto prostriedkov, najmä prokurátorským upozornením, ktoré môže byť rýchlejšie a efektívnejšie, by ste sa mali dopracovať k vydaniu kolaudačného rozhodnutia.

OTÁZKA: Vzhľadom k priet'ahom v súdnom konaní mi vznikla škoda na zdraví a majetku, ktorú som si uplatnila v žiadosti o predbežné prerokovanie návrhu na náhradu škodu na Ministerstve spravodlivosti SR: Ministerstvo ma vyzvalo na doplnenie podania o:

- 1) existenciu nesprávneho úradného postupu
- 2) vzniku škody
- 3) príčinnou súvislosťou medzi nimi

Aký je účel tohto postupu?

ODPOVEĎ: Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) vyjadruje v § 17 ods. 2 zásadu, že primárnym spôsobom odškodnenia nemajetkovej ujmy má byť konštatovanie o porušení práva. Ak samotné konštatovanie o porušení práva nie je dostatočným zadost'uchineným, uhrádza sa nemajetková ujma v peniazoch. V § 17 ods. 3 uvedeného zákona sú uvedené kritéria, ktoré treba zohľadňovať pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy. Sú nimi najmä :

- a) osoba poškodeného, jeho doterajší život a prostredie v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti za ktorej ku nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

V tejto súvislosti poukazujeme na zjednocujúce stanovisko Nejvyššího soudu ČR č. Cpjn 206/2010, k otázke uplatnenia českého zákona o zodpovednosti za škodu, v ktorom uviedol, že ujma spôsobená priet'ahmi vzniká už samotným porušením práva a žiadne ďalšie

dokazovanie sa nevyžaduje. Náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť ako kompenzácia stavu neistoty, v ktorej sa poškodený nachádza. Ide pritom o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a rozsah sa len ťažko dokazuje. Samotné konštatovanie porušenia práva má byť pritom ojedinelou výnimkou a nie pravidlom.

Dôvodová správa k zákonu o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci uvádza, že bol prijatý za účelom prijatia účinného mechanizmu na odškodňovanie škôd spôsobených orgánmi verejnej moci a zníženia počtu sťažností pred Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej ako „ESLP“). Vzhľadom na uvedený účel zákona ho treba vykladať v súlade s rozhodovacou činnosťou ESLP. Ten v rozhodnutí [Apicella v. Taliansko \(Application no. 64890/01\)](#) uviedol, že existuje silný, ale vyvrátený predpoklad, že neprimerane dlhé konanie spôsobí nemajetkovú ujmu na strane poškodeného. V určitých prípadoch nemajetková ujma však môže byť minimálna alebo žiadna a v tom prípade sú vnútroštátne orgány povinné odôvodniť takýto záver.

V konaniach pred Ústavným súdom SR (ďalej ako „ÚS SR“) je bežnou praxou, že účastníci konania odôvodňujú nemajetkovú ujmu spôsobenú priet'ahmi v konaní aj veľmi všeobecne a ÚS SR im v drvivej väčšine priznáva finančné zadosťučinenie. Účastníci konania zväčša argumentujú pocitmi márnosti (II. ÚS 251/2012, IV. ÚS 130/2012), dôležitosťou konania pre ich každodenný život (IV. ÚS 309/2012, III. ÚS 196/2012), pretrvávajúcou právnou neistotou (I. ÚS 210/2012, I. ÚS 239/2012, I. ÚS 159/2012) alebo stratou viery v spravodlivosť (II. ÚS 9/2012, IV. ÚS 232/2012). V niektorých prípadoch postačuje argumentovať dokonca iba samotnou dĺžkou konania (III. ÚS 173/2012, III. ÚS 312/2012, IV. ÚS 268/2012). Na druhej strane, ÚS finančné zadosťučinenie nepriznáva napríklad v prípadoch, keď to odôvodňovalo správanie účastníka konania (II. ÚS 384/2011) alebo ak nemajetková ujma zodpovedala výške majetkovej škody spôsobenej trestným činom (II. ÚS 68/2012).

Vzhľadom na uvedené sme toho názoru, že tieto závery môžete aplikovať aj vo svojej odpovedi na výzvu Ministerstva spravodlivosti SR. Považujeme však za potrebné poukázať na nelogickosť požiadavky Ministerstva spravodlivosti SR. Existencia nesprávneho úradného postupu je *de facto* preukázaná stanoviskom verejného ochrancu práv. Vznik škody je, berúc do úvahy uvádzané stanovisko Nejvyššího soudu ČR a rozsudok ESLP, daný už samotným konštatovaním o porušení práva. To isté potom musí platiť aj o preukázaní príčinnej súvislosti medzi týmito dvoma kategóriami. Následne je potrebné zdôrazniť dôležitosť konania pre každodenný život a dopady na Váš zdravotný stav. Len pripomíname, že tak ÚS SR vo vami citovaných nálezočoch, ako aj ESLP vo viacerých rozsudkoch (napr. [Jakub v. Slovenská republika](#), [Kuril v. Slovenská republika](#) alebo [Magura v. Slovenská republika](#)) skonštatoval povinnosť súdov klásť osobitný dôraz na rýchle rozhodnutie vecí v pracovnoprávných sporoch. Pre lepšiu presvedčivosť môžete využiť aj niektorý z argumentov účastníkov konaní pred ÚS SR.

Vyššie uvedené ale neplatí v súvislosti s uplatňovaním nároku na náhradu reálnej škody – škody na zdraví a nákladov na ochranu zdravia. Pri reálnej škode, na rozdiel od nemajetkovej ujmy, je povinnosť preukázať príčinnú súvislosť medzi priet'ahmi v konaní a vznikom škody.

Ak nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy nebude pri predbežnom prerokovaní uspokojený podľa Vašich predstáv, odporúčame Vám obrátiť sa na niektorého z advokátov, aby bola podaná žaloba na súd.

OTÁZKA: Investor napriek relevantným námietkam obdržal územné rozhodnutie a následne stavebné povolenie. Na základe týchto povolení postavil však úplne inú stavbu. V priebehu výstavby bola stavba niekoľkokrát zastavená príslušným stavebným

úradom. Na základe nášho podnetu (ako účastníkov konania) podal stavebný úrad na investora trestné oznámenie za dôvodu marenia výkonu úradného rozhodnutia. Orgány činné v trestnom konaní však trestné oznámenie zamietli s odôvodnením, že investor už dostal pokutu v zmysle stavebného zákona . Nakoľko sme presvedčení, že už rozhodnutie aj stavebné povolenie boli vydané v rozpore so stavebným zákonom, oslovili sme súdneho znalca, ktorý nám vypracoval súdnoznalecký posudok, ktorého obsah jasne smeruje k nezákonnosti vydaného územného rozhodnutia i stavebného povolenia. Na základe tohto iniciovali obnovu konania z dôvodu závažných nových skutočností. Napriek niekoľkomesačnému odstupu od podania návrhu na obnovu konania sme k dnešnému dňu nedostali žiadnu odpoveď. Pri telefonickej žiadosti o informácie sme od stavebného úradu dostali odpoveď, že úrad nemá čas odpovedať na každý podnet.

Ako máme, prosím Vás, ďalej postupovať v danej veci?

ODPOVEĎ: Z Vami prezentovaných skutkových okolností sa dôvody zamietnutia trestného oznámenia javia ako irelevantné. To, že boli investorovi udelené pokuty v zmysle stavebného zákona nijako nesúvisí s trestným oznámením za marenie výkonu úradného rozhodnutia.

Nakoľko však nepoznáme odôvodnenie zamietnutia podnetu zo strany polície a prokuratúry, nevieme sa k veci detailnejšie vyjadriť a posúdiť zákonnosť vybavenia trestného oznámenia.

V každom prípade prokuratúra musí vždy konať v zmysle § 3 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre, ktorý jej jasne stanovuje povinnosť „*vo verejnom záujme vykonať opatrenia na predchádzanie porušeniu zákonnosti, na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu porušených práv a vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie.*“

Polícia má zase v zmysle ustanovenia § 2 zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore úlohu odhaľovať trestné činy a viesť ich vyšetrovanie.

Ak ste presvedčení, že došlo k spáchaniu trestného činu, môžete podať podnet na prokuratúru aj Vy. Podľa skutkových okolností, ktoré však detailne nepoznáme, by sa možno dalo uvažovať aj o trestnom čine neoprávneného uskutočňovania stavby podľa § 299a Trestného zákona. Tohto trestného činu sa v zmysle zmieneného ustanovenia dopustí ten „*kto bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním postaví stavbu alebo jej časť, pričom nejde o jednoduchú stavbu alebo drobnú stavbu podľa stavebných predpisov, a spôsobí tým vážnu ujmu na právach alebo oprávnených záujmoch vlastníka pozemku alebo viacerých osôb.*“

Čo sa týka **návrhu na obnovu konania**, tak o ňom musí stavebný úrad vydať správne rozhodnutie v zmysle Zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok). Keďže konanie o návrhu na obnovu konania je konaním v zmysle správneho poriadku, tak stavebný úrad je povinný v zmysle § 49 správneho poriadku rozhodnúť do 30 dní od podania návrhu na obnovu konania (v obzvlášť zložitých prípadoch v lehote 60 dní). Podľa ustanovenia § 49 Správneho poriadku „*ak nemožno vzhľadom na povahu veci rozhodnúť ani v tejto lehote, môže ju primerane predĺžiť odvolací orgán (orgán príslušný rozhodnúť o rozklade)*“.- o tom účastníka konania s uvedením dôvodov upovedomí.

Preto ak stavebný úrad nerozhodol v zákonom stanovenej lehote a ani Vás o tom neupovedomil jednoznačne konal v rozpore so správnym poriadkom a dopustil sa nečinnosti. Odporúčali by sme Vám preto podať písomnú sťažnosť na nečinnosť stavebného úradu na jemu nadriadený orgán (t. j. príslušný Okresný úrad, odbor výstavby a bytovej politiky), ktorý má v zmysle § 50 Správneho poriadku možnosť prijať opatrenie proti nečinnosti, ktorej sa dopustil podriadený orgán.

Rovnako môžete vo veci nečinnosti stavebného úradu podať aj podnet na prokuratúru na netrestnom úseku na vydanie upozornenia z dôvodu nečinnosti. Prokurátor v zmysle ustanovenia § 21 zákona o prokuratúre preskúmava postupy orgánov verejnej správy, kam zákon zaraďuje aj nečinnosť. Prokurátor môže vydať upozornenie na účel odstránenia nečinnosti v zmysle § 28 zákona o prokuratúre.

OTÁZKA: V roku 2002 začala výstavba vo veľkej rozvojovej zóne. Táto sa realizovala na základe územného plánu mesta vyhláseného platným VZN, ktorý v záväznej časti určil pre túto lokalitu spracovanie urbanistických štúdií. V súčasnosti je 5 etáp už ukončených, jedna je v realizácii a jednu nie je možné ukončiť z dôvodu, že mesto ignoruje povinnosti vyplývajúce z rozhodnutia súdu. Týmto bolo zrušené a vrátené na nové prejednanie rozhodnutie o umiestnení líniovej stavby, ktoré nadobudlo právoplatnosť v januári 2012. Následne rozhodnutím okresného úradu bolo v marci 2016 toto rozhodnutie zrušené a vrátené mestu, ako prvostupňovému orgánu, na nové prejednanie a rozhodnutie.

Mesto oznámilo začatie územného konania verejnou vyhláškou až v októbri 2017, verejnou vyhláškou v januári 2019 nariadilo ústne prerokovanie. Domnievame sa, že ide o neodôvodnené priet'ahy a nečinnosť mesta v konaní s cieľom dosiahnutia 3 ročnej premlčacej lehoty na uplatnenie náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci za nezákonné rozhodnutie a nesprávny úradný postup, ktorá končí v marci 2019.

V kauze bolo podaných približne 20 podnetov na okresnú prokuratúru a opakované podnety na krajskú a generálnu prokuratúru a spolu bolo vydaných 20 rozsudkov súdov na inžinierske stavby.

V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti sa obraciame na Vašu advokátsku kanceláriu o posúdenie možnosti podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody tak, aby nedošlo k premlčaniu lehoty. Máme za to, že uvedenými rozhodnutiami je znemožnený prístup a zmarená výstavba inžinierskych sietí a miestnej komunikácie k dotknutým stavebným parcelám, rovnako predmetná výstavba a to v príčinnej súvislosti s tým že, mesto nekoordinuje a nedodržiava výstavbu podľa záväznej časti územného plánu a urbanistickej štúdie.

ODPOVEĎ: Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) upravuje vo svojom ustanovení § 3 rozsah zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

§ 3 Rozsah zodpovednosti

(1) Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

a) nezákonným rozhodnutím,

b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d) nesprávnym úradným postupom.

(2) *Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.*

Ustanovenie § 9 následne definuje, čo možno rozumieť pod pojmom „nesprávny úradný postup“.

§ 9 Nesprávny úradný postup

(1) Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné priet'ahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

Na základe toho, čo sme mali možnosť sa dozvedieť z Vášho mailu, by sme Vám odporučili uplatňovať si náhradu škody **z dôvodu nesprávneho úradného postupu (priet'ahy v konaní, nečinnosť, nedodržanie lehôt)** a nie z dôvodu nezákonnosti rozhodnutia.

Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu uvádza, že „**nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadost'") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.**“

Keďže pri vydávaní územného rozhodnutia ide o výkon štátnej správy a nie samosprávy, tak podľa § 4 ods.1 písm. d) zákona o zodpovednosti za škodu vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu ministerstvo alebo iný

ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a **aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu.**

Preto žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody je potrebné adresovať Ministerstvu dopravy a výstavby Slovenskej republiky.

V tomto prípade- škoda z dôvodu nesprávneho úradného postupu sa právne názory na lehotu uplatnenia nároku rôznia. My by sme radili uplatniť subjektívnu premlčaciu lehotu, ktorá je trojročná a začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode.

Premlčacia lehota počas predbežného prerokovania nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci neplynie, a to odo dňa podania žiadosti až do skončenia predbežného prerokovania nároku na náhradu škody.

Praktické príklady prípadov

Zoznam káuz:

- Nečinnosť inšpekcie životného prostredia
- Nečinnosť správneho orgánu

Nečinnosť inšpekcie životného prostredia

Vlastník pozemku, ktorý bol znečistený havarijným únikom nebezpečnej látky, sa počas viacerých rokov neúspešne domáhal toho, aby Slovenská inšpekcia životného prostredia vyšetrila túto udalosť a nariadila páchatelovi vykonať opatrenia na odstránenie uniknutých škodlivín z pôdy a podzemnej vody. Tento orgán však namiesto pomoci dlhodobo odmietal vo veci konať s tvrdením, že na riešenie udalosti nie je príslušný, aj keď v zákone je uvedený pravý opak.

Poškodení sa viackrát obracali so žiadosťou o pomoc na banskobystrický inšpektorát Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Obvodný úrad životného prostredia v Lučenci, Krajský úrad životného prostredia v Banskej Bystrici a aj Ministerstvo životného prostredia SR. Úrady si však vec presúvali medzi sebou navzájom s tvrdením, že žiadny z nich nemôže vo veci konať. Inšpekcia odmietla svoju zodpovednosť dokonca aj napriek výslovnému príkazu zo strany ministerstva a odmietla vo veci konať. Prokuratúra zas nevidela nič protiprávne v tom, že štátny úrad nekoná svoju zákonom uloženú povinnosť.

Až po viac ako 3 rokoch sa aj s pomocou VIA IURIS podarilo vlastníkovi žalobou dosiahnuť, že krajský súd svojím uznesením uložil žalovanému banskobystrickému inšpektorátu, aby v súdom určenej lehote vo veci konal a aj rozhodol. V žalobe uviedol, že došlo na jeho pozemku k znečisteniu, ktoré on sám nezavinil, znečistenie je veľmi závažné a právomoc riešiť takéto situácie má iba inšpekcia životného prostredia, ale táto je bezdôvodne vo veci nečinná. Podľa rozhodnutia súdu inšpekcia porušila zákon, musí okamžite konať a rozhodnúť do 60 dní. Rozhodnutie súdu je konečné, nemožno sa voči nemu odvolať.

„...Krajský súd vychádzajúc z § 41 ods. 1 vodného zákona, zo znaleckého posudku znalca RNDr. M. D., z právneho názoru Ministerstva životného prostredia..., z rozhodnutia Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici..., dospel k záveru, že žalovaný

nepostupoval v súlade s vodným zákonom, v konaní bol nečinný, kompetencie, ktoré vyplývali pre žalovaného z vodného zákona preniesol nesprávne na obvodný úrad životného prostredia, preto súd uložil žalovanému povinnosť vo veci ... konať a rozhodnúť ... v lehote 60 dní od doručenia tohto rozhodnutia... “. Prečítajte si celé rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici

[Rozhodnutie o nečinnosti.](#)

Nečinnosť správneho orgánu

V prípade súkromnej prírodnej rezervácie Vlčia, organizácia VIA IURIS pomohla Lesoochránárskemu zoskupeniu VLK pri dlhotrvajúcom boji s obštrukciami Krajského úradu v Prešove. Úrad neustále vyžadoval splnenie ďalších a ďalších zjavne nezákonných podmienok, s cieľom zabrániť vyhláseniu rezervácie. Nezákonný stav ukončilo až [uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1S/15/2003](#). Súd ním prikázal krajskému úradu podpísať zmluvu o vyhlásení súkromného chráneného územia „Vlčia“, ktoré následne vzniklo ako prvé súkromné chránené územie na Slovensku.

„Z článku 48 ods. 2 ústavy tiež vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov. Aj čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ku ktorému Slovenská republika pristúpila, upravuje, že každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Je nepochybné, že tento článok Dohovoru sa týka súdu, jeho aplikácia je však použiteľná a využívaná nielen v súdnom konaní, ale aj v prípadoch výkonu správy, kde kompetencia je daná správnenému orgánu...

V danom prípade krajský súd po oboznámení sa s príslušným administratívnym spisom ...dospel k záveru, že žalovaný Krajský úrad v Prešove nekonal bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom a preto návrhu žalobcu vyhovel...

Postupom správneho orgánu, ktorý je preskúmateľný v správnom súdnictve, je jeho činnosť, ktorou správny orgán realizuje svoju právomoc vymedzenú osobitnými zákonmi. Pod činnosťou rozumieme aktívny postup podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktoré správny orgán oprávňuje a zaväzujú na úkony v priebehu konania. Postupom správneho orgánu sa podľa ustanovenia § 242 a nasl. Správneho súdneho poriadku rozumie aj jeho nečinnosť. Tou je pasivita správneho orgánu vo veciach, ktoré mu boli predložené. Účelom citovaného ustanovenia bolo zrýchlenie vydávania rozhodnutí v čo najkratších lehotách, ale aj postupu orgánov verejnej správy...

Účelom zákona č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé užívanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability...

Ak pozemok splňa podmienky na vyhlásenie územnej ochrany podľa odseku 1, okresný úrad životného prostredia (krajský úrad) uzavrie s vlastníkom pozemku písomnú dohodu o vyhlásení súkromného chráneného územia a o rozsahu práv a povinností pri zabezpečovaní jeho ochrany (§ 22 ods. 2 citovaného zákona). Je nesporné, že žalovaný orgán verejnej správy v konaní nepostupoval podľa zásad uvedených v hore citovaných zákonných ustanoveniach a preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia...“